

MOR KİLİT
Fulya ERTEKİN
Çiviyazıları.

Sahte Dünyalar Üzerine Bir Roman: *Mor Kilit*

Kilitleri açmak, gizemli görünen herşeyin aslını öğrenmeye çalışmak, bilinir kılma çabası her zaman işe yaramaz. Özellikle sahte dünyalara kendini kilitlemiş insanların kilitlerini açmak neredeyse imkansızdır. İmkansızı başarmaya çalışmak ise insani ilişkilerde çoğunlukla acıyla sonuçlanır. Fulya Ertekin, *Mor Kilit* adlı psikolojik romanında bu acıyı yaşayan bir genç kızın, sevdiği, taptığı erkeğin eşcinsel olduğunu öğrenmesi ile yıkılan hayat dolu bir kızın drama dönüşen duygularını, ruh durumunu sergiliyor.

“Bu yıl sonbahar 7 ekimde başladı...
...Yağmur seni bana yaklaştırıyor...
...Yine kalabalık içinde yalnızlık...”

Alt alta dizildiğinde bir güz şiiri olabilecek bu dizelerden onlarcasına *Mor Kilit*'in satır aralarında rastlayacaksınız. Şiirleriyle tanıdığımız Fulya Ertekin *Mor Kilit* adlı çok konuşulacak psikolojik romanıyla Çiviyazıları Fidenti Kitaplığı'ndan merhaba dedi bu sonbaharda. Çiviyazıları Yayınevi Fidenti Kitaplığı'nda gündelik yaşamın izlerini süren yapıtlara yer veriyor bir süredir. *Mor Kilit* de tam da bu formata uygun bir kitap. Öyle ki psikolojik açılımlar ilk sayfalarda sizi biraz sıkacak, dikkatli okumanızı gerektirecek kadar yoğun ama biraz ilerledikçe karakterlerin zengin iç dünyalarını, gizemlerini, ilişkilerini; sık sık içebakış yöntemiyle hayatı, kendilerini ve kendilerinin bu hayat içindeki yerlerini sorgulamalarını keyifle okuyacak ve düşündürücü bulacaksınız. Her satırında hem duru cümlelerden oluşturulmuş akıcı bir üslupla hem de yaşamaya dair inanılmaz bir bağlılık, insan sevgisi ve en çarpıcısı “aşk” ile yoğrulmuş, hissetmeyi, duygularını kendine lokomotif edinmiş başkarakter Ferfo'nun izini süreceksiniz.

Bir yazarın yapıtlarını iki ana deneyimle beslediğini söyleyebiliriz: Birincisi yaşam deneyimi; ikincisi eğitimi ve kültürel birikimi yani formasyonudur. Fulya Ertekin sosyolog ünvanına sahip bir yazar; Felsefe bölümü olarak aynı koridoru paylaştığımız İstanbul Üniversitesi yıllarımdan tanıdığım bir dostum. *Düşüncelerini önce başkaları sonra kendisi sarmış* (s.86) bir insandır gerçekten. Sosyolojik bakış açısını hemen hemen her satırda hissedeceksiniz. *Mor Kilit*'i bu kadar içten, sıcak ve bir solukta okunabilecek yetkin bir sonbahar kitabı yapan da kuşkusuz yazarın insani ilişkilerdeki sosyolojik boyutuyla ilgili gözlemlerden yola çıkışı.

Karakterlere değinmek gerekirse başkarakter Ferfo'nun tüm sıcaklığının dışında Güneş karakterinde arkadaşlığın boyutlarıyla ilgili eleştirel noktalar var: Güneş, Ferfo'nun ortaöğretim yıllarından itibaren en yakın arkadaşıdır. Ama bir o kadar da uzaktır Ferfo'nun kişiliğine. Güneş, arkadaş olmak adına “sahip olma” sınırlarında gezinir. Ferfo'nun hayatına, aşklarına, yaşamına, işarkadaşlarına karışır; onu kimselerle paylaşamaz. Ferfo ise bu hükmedici, hegomonik belki de naiv anlamıyla arkadaşlık sevgisini sahip olmaya vardırıran “arkadaş”ından artık rahatsızlık duymaya başlar, ta ki Güneş iş yaşamına girip kendi sosyal çevresini oluşturuncaya kadar. Bu bağlamda sosyolojik bakış açısının somut bir örneği verilmiş oluyor. Statü ve rollerin kişilik ve ikili hatta çoklu ilişkilerde ne türden bir

determinasyon yarattığını açıklıkla gösteriyor sosyolog yazar bize. Etrafımızda da böyle dostlarımız yok mu?

Mor Kilit'de dikkati çeken bir başka nokta teknolojinin ilişkilerde belirleyiciliğinin fenomen boyutuna erişmesi. Giden-gelen "e-mail"ler, olmadık zamanda çalan "cep telefonları", "kısa mesajlar"ı yadsıyamıyoruz. Romantik hava, bu günümüz iletişim araçları ile ara sıra dağılıyor kitapta. Sanırım artık anlatı örgülerinde bu teknolojik "nimet"lere rastlamaya alışacağız okurlar olarak.

Romanda belli yer ve zaman kurgusundan çok farklı mekanlar, zaman boyutlarına hatta rüyalara, bilge anlatımlara atıflar var. İşte Amerika'nın yazara kazandırdığı: "*Varolana değil, neden varolduğuna bakarsan perspektifin genişler. Önemli olan perspektif genişledikçe küçülenleri de bir kartal gözüyle görebilmek değil mi?*" (s.113) Ancak, bu geniş perspektifin sevdiği erkeğin eşcinsel ilişkileri ile yıkılan genç kızın romanın sonuç bölümünde pek de işe yaramadığını görüyoruz.

Bir felsefeci olarak çarpıcı bulduğum, yaşadıklarını yazmanın dayanılmaz dürtüsü üzerine kitaptan şu alıntıyı yapmak istiyorum:

"Şu an yalnız kalmak istiyorum. Telefonum çalarsa açmayacağım. Odamdayım. Kendimim. Daha doğrusu benden bir taneyim. Her zaman olmayan. Değişken miyim? Evet. Ama ben benim. Bir, tekim. Sadece dürüstüm galiba. Evet içimde saklanmıyorum. Her yaşadığım anı saklamak yerine yaşıyorum. Çizgime ters düşse de zaman zaman, yanlış anlaşılısam da bazen, ya da tutarsızlıkla suçlanabilecek olsam da bunu göğüsleyebilecek kadar cesurum. Evet. Bazen çekingen, bezen şımarık, bazen hanım hanımcık, bazen de cadı. Bazen işbiririci bazen tembel, bazen sorumsuz, bazen çılgın. Yani bazen deli dolu bir kısırak, bazen maymun, bazen kaplumbağa, bazen panter, bazen vaşak, bazen yılan, bazen kirpi, bazen kuş, bazen civciv. Herkes gibi.....Neden bahsediyoruz? Çünkü bugün canım en önemli olmak istiyor. Tek başıyım. Kimse karışamaz. Harfleri kelimeleri yanyana getiren ben değilim ki zaten. Yazmamı sağlayan dürtü her ne ise iş başında işte o kadar." (s.155)

Güveni, aşkı, sevgiyi boşa çıkarmamak, kendi sevinci, hazzı, kendini saklama adına başkasını tamir edilemez acılara sürükleyen bir "eşcinsel erkek" ne kadar haklıdır? Yoksa hep onu haklı bulan genç kız mıdır haklı olan? Sezen Aksu'nun *Dansöz Dünya* adlı şarkısında dediği gibi "*kıvrır, kıvrır ziller elinde, kıvrır kıvrır yangın yerinde*" değil mi sahte dünyalarda , kilitler ardında yapılan? Sorulara kitapta kendinizce yanıtlar bulabileceksiniz.

İyi okumalar.

GÜNCEL ÖNKAL

28.09.2002